

BELEIDSPROGRAMMA KLIMAAT

Reactie Elektriciteit

- De gehele energieopwekking en distributie dient genationaliseerd te worden. Nederland is teveel afhankelijk geworden van marktpartijen welke naar eigen goeddunken handelen en niet direct in het nationale belang. Een goed voorbeeld hiervan is de gasopslag en de noodzakelijke vulgraad voor de komende winter. Daarnaast handelen Tennet en de bedrijven, verantwoordelijk voor verzwaring en distributie van het elektriciteitsnet, te traag op de elektrificatie van het stroomnet
- Om de terugval in opwekking van elektriciteit van zon en wind op te vangen gedurende de 'dunkelflauwte' in met name de winterperioden is opslag onvermijdelijk
- Het voornemen om daarop zwaar in te zetten op de productie van waterstof brengt veel risico's met zich mee in het garanderen van voldoende aanbod. Voor de bouw van elektrolyzers zijn gigantische investeringen nodig
- Hoewel ikzelf een plan voor de opslag van een valmeer voor de kust van Goeree en Schouwen heb geïnitieerd, realiseer ik me dat voor de grote hoeveelheden elektriciteit welke door de Nederlandse industrie benodigd zijn, opslag in valmeren niet de enige oplossing is. Landen als Noorwegen, Zwitserland en Oostenrijk kennen wel op grote schaal opslag in de vorm van 'witte steenkool'. Waarom zou Nederland niet het initiatief kunnen nemen om de opslagcapaciteit in die landen te vergroten, temeer daar al een deel van over 'overcapaciteit' op bepaalde delen van de dag naar Noorwegen gaat.
- Er dienen ten minste 4 nieuwe kerncentrales te komen. Betrek kennis en kunde uit het buitenland, met name Frankrijk. Bereid daarnaast ook het kennisinstituut kernfysica van de TUDelft uit, veel kennis is daar verloren gegaan. De aanbesteding naar marktpartijen dient zo snel mogelijk opgestart te worden.

Reactie Industrie

- Belangrijk is een mix van opwekking te realiseren: zon+wind, voldoende bufferopslag en kernenergie.
- Waterstof is niet 'de alles omvattende oplossing' aangezien waterstof slechts 1/3 energie-inhoud heeft t.o.v. aardgas
- Gezien de gigantische hoeveelheid energie welke de Nederlandse industrie op dit moment gebruikt is de inzet van alleen waterstof onhaalbaar
- De vraag is of Nederland de zeer energie-intensieve industrie wel moet behouden en moet stimuleren deze te verplaatsen naar (Europese) regio's waar (schone) en makkelijk op te wekken energie voorhanden is (geothermie, witte steenkool, kernenergie, etc)
- In de jaren 60- en 70 zijn honderden olieputten in Nederland aangeboord en leeggehaald met de ja-knikkers, tot een diepte van enkele kilometers. De Mijnbouwraad zou moeten onderzoeken of deze putten niet hergebruikt zouden kunnen worden voor Geothermie bij de geschikte bodemstructuur

Reactie energie besparing Gebouwde Omgeving

- Bij mijn 35-jarige ervaring als bouwkundige en energiedeskundige in de gebouwde omgeving ben ik tegen zeer veel problemen opgelopen welke een andere aanpak rechtvaardigen. De energie intensivering werkt onvoldoende in de utiliteitsbouw, door de 'split-incentive' problematiek - huurder verrekend zelf het eigen energiegebruik, verhuurder moet 'meewerken' bij grote investeringen - partijen wijzen naar elkaar en zijn afwachtend. Problemen ontstaan b.v. wie er verantwoordelijk is voor de gebouwbeheer installatie, in de regel is dit de verhuurder. Hier is het belang van de huurder vaak mee in het geding. Dit dient doorbroken te worden door veel meer in te zetten op all-in huurcontracten waarbij energie bemeterd en verrekend wordt door verhuurder. De ROZ-richtlijnen dienen hierop aangepast te worden

- Het beter toegankelijk maken van gebouwdossiers (BIM) is ook een absolute noodzaak tot energie-intensivering in de utiliteitsbouw. Leg deze verantwoordelijkheid inclusief energiemonitoring bij één partij neer en dwing het vastleggen hiervan met wetgeving af. De kosten hiervan wegen op tegen de baten
- Er wordt veel te veel verwacht van warmtenetten, deze zijn alleen goed toepasbaar in nieuw te ontwikkelen woonwijken en dan met aquathermie en geothermie. Warmtenetten aangesloten op biomassa d.m.v. houtstook is 'uit den boze'. De term 'resthout' is misleidend en bossen moet je niet opstoken. Deze CO2 opslag hebben we hard nodig en hout uit de bossen kunnen we beter gebruiken bij geïndustrialiseerde houtbouw zodat we de opgenomen CO2 langer vasthouden. Bovendien zijn warmtenetten in stedelijke bebouwing nooit rendabel te krijgen en veroorzaken zeer veel overlast bij aanleg en ook rookoverlast. Het Longfonds heeft hier ook al meerdere maken op gewezen
- Veel maatregelen uit de Energiebespaarschijf zijn 'klein bier' en 'oude wijn in nieuwe zakken'. Het stadium led-lampen en radiatorfolie zijn we toch wel voorbij
- Hybride warmtepompen zijn een goede ontwikkeling. Standaardisering hierin is hard nodig met bv all-in oplossingen, waarbij slechts een binnenunit volstaat, gecombineerd met wtw van ventilatielucht, een eventueel noodzakelijke elektra bijstook, warmwateropwekking, converter voor de PV en een dakuitblaas om geluidsoverlast te beperken. Deze units zijn gemakkelijk industrieel te prefabriceren
- Veel te snel heeft het vorige Kabinet de optie voor energie-investeringen via de Gebouwgebonden Financiering 'verlaten'. Op 1 november 2018 maakte oud Minister Wiebus zich hier nog sterk voor en sprak in de Tweede Kamer: *'Het moet en het zal geregeld worden....'* Teleurstellend is dat het voormalige Kabinet hierin niet doorgepakt heeft. Het is namelijk een bitter noodzakelijke maatregel om eigenaren van een koopwoning te bewegen een energie-investering te doen. Te weinig mensen zullen namelijk een veelal noodzakelijke energie-investering van enkele 10-duizenden euro's doen als hun woonsituatie, zoals in de regel gebruikelijk, onzeker is. In de praktijk is hiermee al ervaring opgedaan met o.a. het Asser Servicekostenmodel
- Bij de uitvoering van energiebesparing is veel kennis en kunde nodig, zowel op bouwkundig- als installatie technisch vlak. Tot nu toe zie ik de Overheid veel te weinig een beroep doen op de adviesbranche bij de uitvoering. Garanties op juistheid van uitvoering en het (blijven) functioneren van de installatie dient goed gezekerd te worden. De risico's kunnen worden beperkt door de inzet van ESCo's (Energy Service Company). Hierin zijn al goede ervaring in het buitenland mee opgedaan, bv USA. Met ESCo's kunnen partijen (ook woningeigenaren) ontzorgd worden en kunnen garanties beter geregeld en afgedwongen worden
- Grootschalige inzet op industrialisatie van woningbouw is noodzakelijk, niet alleen om de benodigde aantallen te halen, maar ook kwaliteit van isolatie, installatie en luchtdichtheid op elkaar af te stemmen en te garanderen
- Goede voorlichting is nodig om de hitte zomers buiten te houden, desnoods een landelijke campagne aan begin van de zomer, dit om de impulsieve aankoop van een (mobiele) airco's te voorkomen. De meeste woningen zijn goed koel te houden met goede buitenzonwering en verstandige (nachtelijke) ventilatie. Met name in ouderencentra's en verpleeghuizen is hier nog veel 'winst' te halen

Reactie Landbouw

- Glastuinbouw op de huidige energie-intensieve manier voortzetten is onhaalbaar. Bloemen kweken in glazen kassen gestookt met aardgas is niet meer van deze tijd
- Bloemen en groenten kunnen veel efficiënter d.m.v. vertical-farming gekweekt worden, de energie opgewekt via geothermie en PV

Reactie Mobiliteit

- Ongelimeerde hoeveelheid laadpalen voor EV's plaatsen leidt tot hoge plaatsingskosten in stedelijke omgeving welke uiteindelijk door de belastingbetaler opgebracht moet worden, ook door degene welke geen EV rijdt. Het veroorzaakt bovendien extra belasting van het elektriciteitsnet, (gedrags-)problemen met gebruik door laadpaalschaamte en/of juist niet
- De Regering zou op Europees niveau moeten bepleiten de automobielfabrikanten te dwingen standaardisatie in een verplaatsbare batterij pakket met robotisering onder de auto te versnellen. In Noorwegen loopt hiermee als een pilot met een Chinese autofabrikant. Een Israelisch bedrijf was hiermee ook z'n tijd ver vooruit. Veel voordeel hiermee is te halen door middel van leasepakketten en zodoende ook de veroudering van batterijen tegen te gaan en/of in te spelen op nieuwe batterij technologie

Circulaire economie in de bouw

- Reeds in 1993 heb ik met marktpartijen het initiatief genomen tot een milieuclassificatie in de bouw. De Milieuprestatieberekening (MPG) is sinds 2018 een feit. Onduidelijk is of de Overheid een meetinstrument heeft het resultaat hiervan inzichtelijk te maken
- Circulair zijn van bouwproducten en uiteindelijk het resultaat in een gebouw houdt nl niet op bij de totstandkoming, maar het milieu-effect gedurende de levensduur is vele malen groter. Dus monitoring hiervan is noodzakelijk maar moeilijk hanteerbaar

9 juni 2022